

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української мови та лінгводидактики

Т. Є. Мацицька

Майстерня репетиторства з української мови:

навчально-методичні рекомендації
до вивчення вибіркового освітнього компонента

Луцьк
Вежа-Друк
2023

УДК 811.161.2(072)

М 31

До друку рекомендувала науково-методична рада
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 2 від 25.10.2023 року)

Рецензенти:

З. О. Пахолок, доктор філологічних наук, професор кафедри інформаційної діяльності та туризму Луцького інституту розвитку людини ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”;

Л. В. Голоюх, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Масицька Т. Є.

М 31 Майстерня репетиторства з української мови : навчально-методичні рекомендації до вивчення вибіркового освітнього компонента. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 40 с.

У навчально-методичних рекомендаціях представлено структуру вибіркового освітнього компонента «Майстерня репетиторства з української мови», запропоновано зміст лекційних і практичних занять, завдання для самостійної роботи, схему оцінювання знань здобувачів вищої освіти та список рекомендованих джерел.

Для здобувачів вищої освіти філологічних спеціальностей.

УДК 811.161.2(072)

© Масицька Т.Є., 2023

Зміст

Передмова.....	4
Опис освітнього компонента.....	5
Мета і завдання освітнього компонента.....	5
Структура навчальної дисципліни.....	6
Лекційні заняття.....	7
Практичні заняття.....	16
Завдання для самостійного опрацювання.....	33
Підсумковий контроль.....	34
Шкала оцінювання знань здобувачів освіти.....	35
Рекомендовані джерела інформації.....	36

Передмова

Навчально-методичні рекомендації до вибіркового освітнього компонента «Майстерня репетиторства з української мови» призначені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня філологічних спеціальностей. Навчально-методичні рекомендації складено з орієнтиром на можливість вільного проектування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Ураховано специфіку освітньо-професійних програм «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література» і «Українська мова та література. Світова література».

Вибірковий освітній компонент репрезентує особливості організації репетиторства з української мови з учнями, особами різних вікових категорій, іноземцями. Основна увага під час вивчення вибіркової дисципліни зацентована на роботі репетитора української мови з учнями ЗЗСО.

Вибірковий освітній компонент складений із 2-х змістових модулів: «Професійна майстерність репетитора з української мови» і «Теорія і практика навчання української мови». Зміст і структура навчального курсу спрямовані на усвідомлення основ і компонентів професійної майстерності репетитора й вироблення необхідних умінь.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна)(заочна) форма навчання	Для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня всіх спеціальностей	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр_ 1-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

Мета і завдання освітнього компонента

Забезпечити знання про професійну майстерність репетитора з української мови; систематизувати й поглибити знання з української мови; сформувати вміння самореалізації та самовдосконалення.

Здобувач вищої освіти повинен:

- вільно володіти лексикою та термінологією, необхідними орфоепічними, лексичними, граматичними та стилістичними нормами;
- знати методику викладання української мови;
- уміти працювати з тестами;
- знати специфіку організації заняття з особами різних вікових категорій (для підвищення рівня володіння українською мовою) та іноземцями.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Конс.	Сам. Роб.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Професійна майстерність репетитора з української мови						
Тема 1. Як стати успішним репетитором.	10	2	2	1	5	10 б
Тема 2. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.	15	2	2	1	10	10 б.
Тема 3. Лексикологія. Фразеологія.	8	2		1	5	
Тема 4. Будова слова. Словотвір.	13		2	1	10	10 б.
Тема 5. Морфологія. Повнозначні частини мови.	14	2	2		10	10 б.
Разом за змістовим модулем 1.	70	8	8	4	40	40
Змістовий модуль 2. Теорія і практика навчання української мови						
Тема 6. Морфологія. Службові частини мови. Вигук.	8		2	1	5	7 б.
Тема 7. Синтаксис. Словосполучення.	8		2	1	5	7 б.
Тема 8. Просте двоскладне речення.	14	2	2		5	7 б.
Тема 9. Односкладне речення.	13		2	1	5	7 б.
Тема 10. Другорядні члени речення.	12		2		10	7 б.
Тема 11. Особливості складного речення.	13		2	1	10	7 б.
Тема 12. Основні правила пунктуації.	12			2	20	18 б.
Разом за змістовим модулем 2.	52	2	12	6	60	60
Усього годин / балів за семестр	150	10	20	10	110	100

Лекційні заняття

Тема 1. Як стати успішним репетитором

1. Успішний репетитор. Яким він повинен бути?
2. Огляд навчальної літератури.
3. З чого починати репетиторство?
4. Робота з учнями загальноосвітніх закладів середньої освіти.
5. Різні форми репетиторства з української мови.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібн. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.

Орищин Р. Інтерактивні технології при вивченні української мови. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 80 с.

Остапенко Н. М. та ін. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посібн. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 248 с.

Плиско К. М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. Харків : Основа, 20021. 114 с.

Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посібн. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.

Додаткова література

Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 232 с.

Масицька Тетяна. Особливості викладання вибіркового освітнього компонента «Майстерня репетиторства з української мови» у ЗВО. *Українська мова в сучасному науковому вимірі : матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 1–2 червня 2023 рік*; відп. ред.: Н. М. Костусяк, І. А. Мельник. Луцьк. 2023. С. 90–93.

Масицька Т. Є., Сур'як М. В. Комунікація: я розмовляю українською : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 324 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

З чого розпочати репетиторство та як знайти перших учнів: покрокова інструкція. URL: <https://vseosvita.ua/news/z-choho-rozpochaty-repetytorstvo-ta-iaak-znaity-pershykh-uchniv-pokrokovu-instruktsiia>

Ідеальний репетитор – який він та якими якостями володіє? URL: <https://vseosvita.ua/news/idealnyi-repetytor-iaakyi-vin-ta-iakymy-iaakostiamy-volodiie-42712.html>

Першина Н. Репетиторство в Україні: допомога учням чи вчителям? URL: <https://blog.gioschool.com/tutors>

Репетиторство зі «Всеосвітою» – як створити успішний профіль. URL: <https://vseosvita.ua/news/repetitorstvo-zi-vseosvitou-ak-stvoriti-uspisnij-profil-2610.html>

Як почати працювати репетитором: секрети професії. URL: <https://eporada.pp.ua/inshi-poradi/iaak-pochati-pracuvati-repetitorom-sekr.html>

Тема 2. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Особливості тестових завдань з фонетики.
3. Класифікація звуків української мови.
4. Особливості вивчення дзвінких / глухих, м'яких / пом'якшених звуків.
5. Основні правила транскрипції.
6. Найтипівіші випадки чергування звуків.
7. Особливості тестів з теми «Графіка».
8. Особливості тестів з теми «Орфоепія».
9. Вимова голосних і приголосних звуків.
10. Тести з теми «Орфографія».

Рекомендовані джерела інформації

Бодик О., Рудакова Т. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.

Мельник І. А. Фонетика і лексикологія української мови : навчально-методичні матеріали до вивчення курсу. Луцьк : Надстир'я, 2021. 120 с.

Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: підручник. 7-е вид., стер. Київ: Вища шк., 2009. 430 с.

Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Львів : Априорі, 2020. 280 с.

Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.

Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка : Практикум : навч. посіб. / за ред. М. М. Фащенко. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 176 с.

Інтернет-ресурси

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

ПРОГРАМА ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoiva.pdf>

Перелік слів з правильним наголосом до ЗНО-2022. URL: <https://osvita.ua/test/advice/65116/>

Уподібнення дзвінких і глухих приголосних: теорія + типові тести ЗНО. URL: <https://dyskurs.net/upodibnennia-dzvinkykh-i-hlukhykh-pryholos-nykh-teoriia-typovi-testy-zno/>

Тема 3. Лексикологія. Фразеологія.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова.
3. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми.
4. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов.
5. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.
6. Поняття про фразеологізми.
7. Особливості тестових завдань з теми «Лексикологія. Фразеологія».

Рекомендовані джерела інформації

- Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова : Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. для студ. внз. Київ : Центр учб. л-ри, 2011. 414 с.
- Пономарів О. П. Культура слова: мовностилістичні поради : навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. 240 с.
- Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я., Козачук Г. О. Сучасна українська літературна мова : підруч. для студ. філол. спец. внз. 6-е вид., стер. Київ : Вища шк., 2006. 430 с.
- Пономарів О. Д., Різун В. В., Шевченко Л. Ю., Григор'єв О. М. Сучасна українська мова : підруч. для студ. гуманіт. спец. внз. 3-є вид., перероб. Київ : Либідь, 2005. 488 с.
- Сучасна українська літературна мова : підруч. для студ. філол. спец. вищ. закладів / за ред. М. Я. Плющ. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вища шк., 2000. 432 с.
- Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 494 с.

Словники

Єрмоленко С. Я., Биби́к С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 224 с.

Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. Львів : Фенікс, 1996. 222 с.

Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних антонімів української мови. Київ : Довіра, 2001. 284 с.

Полюга Л. М., Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник антонімів / за ред. Л. С. Паламарчука. Київ : Довіра, 2004. 284 с.

Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К., 2006. 716 с.

Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник / за ред. В. М. Русанівського. 2-е вид., випр. й допов. Київ : Наук. думка, 1996. 336 с.

Биби́к С. П., Ярмоленко С. Я., Пустовіт Л. О.; Словник епітетів української мови. Київ : Довіра, 1998. 431 с.

Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ : Рад. школа, 1986. 220 с.

Потапенко О. І., Дмитренко М. К., Потапенко Г. І. та ін. Словник символів. Київ : Ред. часоп. «Народознавство», 1997. 154 с.

Словник синонімів української мови / ред. кол. Бурячок А. А., Гнатюк Г. М., Головащук С. І. та ін. : у 2 т. Київ : Наук. думка, 1999–2000. Т.1. 1999–2000. 1040 с.; Т.2. 1999–2000. 960 с.

Трійняк І. І. Словник українських імен. Київ : Довіра, 2005. 510 с.

Сучасний словник іншомовних слів / Семотюк А. П. Харків: Ранок, 2017. 688 с.

Україна в словах : мовокраїнознавчий словник-довідник : навч. посіб. / упор. і кер. авт. кол. Н. Данилюк. Київ : ВЦ «Просвіта», 2004. 704 с.

Данилюк Н. Україна від А до Я : мовокраїнознавчий міні-словник. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 92 с.

Фразеологічний словник української мови / ред. кол. Паламарчук Л. С. (голова) та ін. : у 2 кн. Київ : Наук. думка, 1993. Кн. 1. 1993. 528 с.; Кн. 2. 1993. 984 с.

Інтернет-ресурси

Словник української мови / ред. кол. І. К. Білодід (голова) та ін. : в 11 т. Київ : Наук. думка, 1971–1980. URL: <http://sum.in.ua/>

Словник української мови в 20 т. / ред. В. М. Русанівський; наук кер. проекту В. В. Широков. Київ: Наук. думка, 2010–2020 (12 т.). URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?Worded=1&page=0>

Українська мова: енциклопедія / В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001051>.

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoval.pdf>

Тема 5. Морфологія. Самостійні частини мови

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Іменник. Методичні вказівки до пояснення теми.
3. Прикметник. Особливості вивчення теми.
4. Числівник. Поділ числівників за значенням. Відмінювання числівників.
5. Займенник. Розряди займенників, їхнє відмінювання.
6. Дієслово. Форми дієслова.
7. Прислівник як частина мови. Особливості вивчення теми.
8. Особливості тестових завдань з теми «Самостійні частини мови».

Рекомендовані джерела інформації

Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови : Академ. граматика української мови / за ред. чл.-кор. НАН України Івана Вихованця. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2004. 398 с.

Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 336 с.

Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. І. Р. Вихованця. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

Костусяк Н. М. Морфеміка, словотвір, морфологія української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 164 с.

Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник, 2-е вид., доповн. Київ : Вид. дім «Слово», 2010. 327 с.

Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова : підручник. 6-те вид., стер. Київ : Вища школа, 2006. 430 с.

Словники

Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 222 с.

Словник української мови : у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. Київ : Наукова думка, 2010–2020.

Українська мова. Енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Павлюк та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 2000. 752 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

ПРОГРАМА ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmovva.pdf>

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

Тема 8. Просте двоскладне речення

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні.
3. Типи речень.
  - 3.1. За метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні).
  - 3.2. За емоційним забарвленням (окличні й неокличні).
  - 3.3. За будовою (прості й складні).
  - 3.4. За складом граматичної основи (двоскладні й односкладні).
  - 3.5. За наявністю другорядних членів (непоширені й поширені).
  - 3.6. За наявністю необхідних членів речення (повні й неповні).
  - 3.7. За наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).
4. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення.
5. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.
6. Особливості тестових завдань з теми «Просте двоскладне речення»

Рекомендовані джерела інформації

Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник. Київ : Либідь, 1993. С. 51–63.

Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. С.62–88.

Мойсієнко А. К., Арібжанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ : Знання, 2013. С. 29–48.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ : Академія, 2004. С.43–66.

Інтернет-ресурси

Речення як основна одиниця синтаксису. Основні ознаки речення. Різні типи речень у мові ЗМК. URL: <https://studfile.net/preview/4542737/page:17/>

Порядок слів у речення. URL: <https://ukrainskamova.com/publ>

Узгодження підмета з присудком. URL: <https://miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova>

Ожоган В. М. Особливості поєднання підмета і присудка у структурі двоскладного речення. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle>

Узгодження присудка з підметом. URL: <https://ukrainskamova.com/publ>

Практичні заняття

Практичне заняття 1

Тема 1. Як стати успішним репетитором

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Яким повинен бути успішний репетитор?
2. Навчальна література з української мови для підготовки до тестового іспиту.
3. З чого починати репетиторство?
4. Робота з учнями загальноосвітніх закладів середньої освіти.
5. Різні форми репетиторства з української мови.

Рекомендовані джерела інформації

Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібн. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.

Оришин Р. Інтерактивні технології при вивченні української мови. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 80 с.

Остапенко Н. М. та ін. Технологія сучасного уроку рідної мови: навч. посібн. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 248 с.

Плиско К. М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. Харків : Основа, 2002. 114 с.

Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посібн. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

З чого розпочати репетиторство та як знайти перших учнів: покрокова інструкція. URL: <https://vseosvita.ua/news/z-choho-rozpochaty-repetytorstvo-ta-iak-znaity-pershykh-uchniv-pokrokovaya-instruktsiia>

Ідеальний репетитор – який він та якими якостями володіє? URL: <https://vseosvita.ua/news/idealnyi-repetytor-iakyi-vin-ta-iaakymy-iaakostiami-volodiie-42712.html>

Першина Н. Репетиторство в Україні: допомога учням чи вчителям? URL: <https://blog.gioschool.com/tutors>

Репетиторство зі «Всеосвітою» – як створити успішний профіль. URL: <https://vseosvita.ua/news/repetitorstvo-zi-vseosvitou-ak-stvoriti-uspisnij-profil-2610.html>

Як почати працювати репетитором: секрети професії. URL: <https://eporada.pp.ua/inshi-poradi/iak-pochati-pracuvati-repetitorom-sekr.html>

Завдання 1. Ділова гра. Робота онлайн з навчальної платформи. Відеозвернення до учня.

Завдання 2. Ділова гра. Перша розмова з батьками учня.

Завдання 3. Ділова гра. Перша розмова з учнем.

Завдання 4. Ділова гра. Мотивація учня до навчання.

Практичне заняття 2

Тема 2. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Особливості тестових завдань з теми «Фонетика».
3. Класифікація звуків української мови.
4. Особливості вивчення дзвінких/глухих, м'яких/пом'якшених звуків.
5. Основні правила транскрипції.
6. Найтиповіші випадки чергування звуків.
7. Особливості тестів з теми «Графіка».
8. Особливості тестів з теми «Орфоепія».
9. Особливості вимови голосних і приголосних звуків.
10. Тести з теми «Орфографія».

Рекомендовані джерела інформації

Бодик О., Рудакова Т. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.

Мельник І. А. Фонетика і лексикологія української мови : навчально-методичні матеріали до вивчення курсу. Луцьк : Надстир'я, 2021. 120 с.

Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: підручник / за ред. М. Я. Плющ. 7-е вид., стер. Київ: Вища шк., 2009. 430 с.

Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Львів : Априорі, 2020. 280 с.

Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / за ред. С. О. Карамана. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.

Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка: Практикум : навч. посіб. / за ред. М. М. Фащенко. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 176 с.

Інтернет-ресурси

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoiva.pdf>

Перелік слів з правильним наголосом до ЗНО-2022. URL: <https://osvita.ua/test/advice/65116/>

Уподібнення дзвінкх і глухих приголосних: теорія + типові тести ЗНО. URL: [https://dyskurs.net/upodibnennia-dzvinkykh-i-hlukhykh-pryholosnyk h-teoriia-typovi-testy-zno/](https://dyskurs.net/upodibnennia-dzvinkykh-i-hlukhykh-pryholosnyk-h-teoriia-typovi-testy-zno/)

Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А.
Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 11–69.

Практичне заняття 3

Тема 4. Будова слова. Словотвір

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Особливості вивчення будови слова.
3. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.
4. Способи словотворення: особливості вивчення.
5. Особливості тестів різного рівня з теми «Будова слова. Словотвір».

Рекомендовані джерела інформації

Костусяк Н. М. Морфеміка, словотвір, морфологія української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 164 с.

Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник, 2-е вид., доповн. Київ : Вид. дім «Слово», 2010. 327 с.

Сучасна українська літературна мова : підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін. ; за ред. М. Я. Плющ, 6-те вид., стер. Київ : Вища школа, 2006. 430 с.

Словники

Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 222, [2] с.

Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови : гнізда слів з вершинами – омографічними коренями. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2002. 912 с.

Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Карпіловський В. С., Недозим Т. І. Словник афіксальних морфем української мови. Київ : УкрНДІПСК, 1998. 434 с.

Полюга Л. М. Словник українських морфем. Львів : Світ, 2001. 448 с.

Словник української мови : у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. Київ : Наукова думка, 2010–2020.

Українська мова. Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Павлюк та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 2007. 856 с.

Яценко І. Т. Морфемний аналіз : словник-довідник : у 2 т. / ред. Н. Ф. Клименко. Київ : Вища школа, 1980. Т. 1. А–Н. 1980. 355 с.

Яценко І. Т. Морфемний аналіз : словник-довідник : у 2 т. / ред. Н. Ф. Клименко. Київ : Вища школа, 1981. Т. 2. О–Я. 1981. 352 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoval.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 100–106.

Практичне заняття 4

Тема 5. Морфологія. Повнозначні частини мови

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Методичні вказівки до пояснення теми «Іменник».
3. Особливості вивчення теми «Прикметник».
4. Числівник. Поділ числівників за значенням. Відмінювання числівників.
5. Займенник. Розряди займенників, їхнє відмінювання.
6. Дієслово. Форми дієслова.
7. Прислівник як частина мови. Особливості вивчення теми.

Рекомендовані джерела інформації

Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. І. Р. Вихованця. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

Костусяк Н. М. Морфеміка, словотвір, морфологія української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 164 с.

Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник, 2-е вид., доповн. Київ : Вид. дім «Слово», 2010. 327, [1] с.

Словники

Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 222 с.

Словник української мови : у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. Київ : Наукова думка, 2010–2020.

Українська мова. Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Павлюк та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 2007. 856 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoiva.pdf>

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Мацицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 107–159.

Практичне заняття 5

Тема 6. Морфологія. Службові частини мови

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми.
2. Методичні вказівки до пояснення теми «Службові частини мови».
3. Особливості вивчення теми «Прийменник».
4. Сполучник як окремий тип службових слів.
5. Семантичні групи сурядних сполучників. Особливості вивчення теми.
6. Семантичні групи підрядних сполучників. Особливості вивчення теми.
7. Особливості вивчення теми «Частка».
8. Вивчення вигуку як особливої частини мови.

Рекомендовані джерела інформації

Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 336 с.

Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. І. Р. Вихованця. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

Костусяк Н. М. Морфеміка, словотвір, морфологія української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 164 с.

Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник, 2-е вид., доповн. Київ : Вид. дім «Слово», 2010. 327 с.

Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова : підручник. 6-те вид., стер. Київ : Вища школа, 2006. 430 с.

Словники

Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова : короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 222 с.

Словник української мови : у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. Київ : Наукова думка, 2010–2020.

Українська мова. Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Павлюк та ін. Київ : «Укр. енцикл.», 2007. 856 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmova.pdf>

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А.
Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 160–176.

Практичне заняття 6

Тема 7. Синтаксис. Словосполучення

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Словосполучення»
2. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.
3. Розрізнення словосполучення й речення.
4. Відмінності між простими й складними словосполученнями.
5. Типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Рекомендовані джерела інформації

Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.

Загнітко А., Миронова Г. Синтаксис української мови: теоретико-прикладний аспект. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 225 с.

Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник; за ред. С. О. Карамана. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 156 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с

Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.

Мірченко М. В. Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.

Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.

Мойсієнко А. К., Арібджанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. 2-ге вид., доп. Київ : Видав. центр «Академія», 2010. 408 с.

Словники

Колібаба Л. М., Фурса В. М. Словник дієслівного керування. Київ : Либідь, 2016. 656 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmova.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 177–181.

Практичне заняття 7

Тема 8. Просте двоскладне речення

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Просте двоскладне речення»
2. Речення як основна одиниця синтаксису.
3. Предикативний центр речення.
4. Особливості вивчення підмета в ЗЗСО.
5. Особливості вивчення присудка в ЗЗСО.

Рекомендовані джерела інформації

Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.

Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 156 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с

Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.

Мірченко М. В. Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.

Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.

Мойсієнко А. К., Арібджанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. 2-ге вид., доп. Київ : Видав. центр «Академія», 2010. 408 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoval.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 182–193.

Практичне заняття 8 **Тема 9. Односкладне речення**

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Односкладне речення»
2. Розрізнення двоскладних і односкладних реченнєвих конструкцій.
3. Особливості вивчення означено-особових речень.
4. Особливості вивчення неозначено-особових речень.
5. Особливості вивчення узагальнено-особових речень.
6. Безособові речення. Особливості їхнього вивчення.
7. Номінативні (називні) речення. Особливості їхнього вивчення.
9. Стилїстичні особливості різноманїтних речень.

Рекомендовані джерела інформації

Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.

Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови: підручник. Київ: Видав. центр «Академія», 2010. 384 с.

Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: навч. посібник; за ред. С. О. Карамана. Київ : Літера ЛТД, 2011. 560 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 156 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с

Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.

Мірченко М. В. Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.

Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.

Мойсієнко А. К., Арібджанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. 2-ге вид., доп. Київ : Видав. центр «Академія», 2010. 408 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmova.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А.
Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 202–207.

Практичне заняття 9

Тема 9. Другорядні члени речення

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Другорядні члени речення».
2. Особливості вивчення означень.
3. Особливості вивчення додатків.
4. Типи обставини в структурі речення. Особливості вивчення обставини в ЗЗСО.
5. Інфінітив як другорядний член речення.
6. Проблематика синкретичних членів речення.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.

Загнітко А., Миронова Г. Синтаксис української мови: теоретико-прикладний аспект. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 225 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 156 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с.

Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.

Мірченко М. В. Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.

Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.

Мойсієнко А. К., Арібджанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. 2-ге вид., доп. Київ : Видав. центр «Академія», 2010. 408 с.

Додаткова література

Могильницька Г. Не такий страшний другорядний член речення (до проблеми розрізнення важкорозрізняваних членів речення). *Дивослово*. 2012. №10. С. 9–12.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoval.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 194–201.

Практичне заняття 10

Тема 9. Особливості складного речення

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Складне речення»
2. Вивчення складного речення в ЗЗСО.
3. Особливості вивчення складносурядних речень.
4. Вивчення складнопідрядних речень.
5. Особливості вивчення безсполучникових речень.
6. Складні речення з різними видами зв'язку. Особливості їхнього вивчення в ЗЗСО.
7. Тестові завдання з теми «Складне речення».

Рекомендовані джерела інформації

Арібжанова І. М. Сучасна українська мова. Базові поняття синтаксису: навч. посібник. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2016. 159 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 156 с.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с

Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навч. посібник. Київ, 2021. 279 с.

Мірченко М. В. Сучасна українська літературна мова. Функційний аналіз синтаксичних одиниць та категорій. Теоретико-прагматичний комплекс з синтаксису: навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 200 с.

Межов О. Г. Синтаксис української мови: навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.

Мойсієнко А. К., Арібджанова І. М., Коломийцева В. В. та ін. Сучасна українська мова : Синтаксис : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.

Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови: підручник. 2-ге вид., доп. Київ : Видав. центр «Академія», 2010. 408 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmova.pdf>

II. Опрацювання тестових завдань.

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 239–276.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Здобувачі вищої освіти самостійно готують теоретичні питання і виконують завдання до кожної теми практичного заняття на платформі навчання Moodle ВНУ імені Лесі Українки:
<https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2133>
2. Самостійно підготуйте 10 тестових завдань різного рівня.
3. Практика: фото-/відеозвіт заняття репетиторства (до 10 хв.) + коментар.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Якими якостями повинен володіти сучасний репетитор?
2. Організаційні аспекти навчання української мови як іноземної.
3. Особливості організації першого заняття з української мови.
4. У чому полягає специфіка проведення занять з учнями загальноосвітніх закладів середньої освіти?
5. Схарактеризуйте різні форми репетиторства з української мови
6. Які посібники, підручники, словники Ви будете використовувати під час роботи з учнями?
7. Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Фонетика»?
8. Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Графіка. Орфоепія»? Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Орфографія».
9. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Лексикологія»?
10. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Фразеологія»?
11. Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Будова слова»?
12. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Словотвір»?
13. Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Морфологія»?
14. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Самостійні частини мови»?
15. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Службові частини мови»?
16. Які вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з теми «Словосполучення»?
17. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Просте двоскладне речення»?
18. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Односкладне речення»?
19. На що потрібно звернути увагу під час вивчення теми «Головні і другорядні члени речення»?
20. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з

теми «Особливості складного речення»?

21. На що потрібно звернути увагу під час розв'язування тестів з теми «Основні правила пунктуації»?

22. Схарактеризуйте інноваційні технології у викладанні української мови.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перескладання)

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

Костусяк Н. М., Масицька Т. Є., Межов О. Г., Мельник І. А. Сучасна українська мова : збірник тестових завдань : навчальний посібник. Луцьк : ФОП Іванюк, 2023. С. 239–276.

Масицька Т. Є. Майстерня репетиторства з української мови: електронний курс дистанційного навчання в програмі «Moodle» для здобувачів освіти напряму підготовки бакалавра всіх галузей знань (рекомендовано до використання в навчальному процесі науково-методичною радою ВНУ імені Лесі Українки (протокол № 7 від 16 березня 2023 р.)). URL : <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2133>

Плиско К. М. Теорія і методика навчання української мови в середній школі. Харків : Основа, 2021. 114 с.

Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посібн. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.

Додаткова література

Масицька Т. Є. Речення як багатоаспектна синтаксична одиниця. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць.* Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. Випуск 10. С. 169–174.

Масицька Т. Є. Українська мова як іноземна: комунікація: навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 232 с.

Масицька Т. Є. Вивчення формально-синтаксичної структури речення: синтаксичні зв'язки. *Волинь філологічна: текст і контекст : зб. наук. праць.* Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. Вип. 30. С. 36–46.

Масицька Т. Є. Методичні особливості вивчення речення як основної синтаксичної одиниці в закладах вищої освіти. *IV Всеукраїнська науково-методична Інтернет-конференція «Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти» 14 квітня 2021 року. Збірник матеріалів конференції.* Луцьк, 2021. С.104–107.

Масицька Т. Семантичні різновиди номінативних конструкцій у поетичній творчості Євгена Маланюка. *III Весняні читання, присвячені пам'яті Анатолія Вадимовича Свідзинського. Матеріали Всеукраїнського семінару*. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. С. 12–13.

Масицька Т. Лінгводидактичні особливості вивчення дієслів на заняттях з української мови як іноземної. *Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: зб. матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції, 06 квітня 2022 року, Луцький національний технічний університет*. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2022. С.279–280.

Масицька Тетяна. Особливості викладання вибіркового освітнього компонента «Майстерня репетиторства з української мови» у ЗВО. *Українська мова в сучасному науковому вимірі : матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Луцьк, 1–2 червня 2023 рік*; відп. ред.: Н. М. Костусяк, І. А. Мельник. Луцьк. 2023. С. 90–93.

Масицька Т. Є. Синтаксис української мови : навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), освітньої програми Середня освіта. Українська мова та література. Світова література. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 192 с.

Масицька Т. Є., Сур'як М. В. Комунікація: я розмовляю українською : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 324 с.

Український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 391 с.

Berkeshchuk Inna S., Struk Ivanna M., Maksymiuk Oksana V., Masytska Tetiana E., Chorny I Igor V. Modern Technologies and Applications of ICT in the Training Process of Teachers-Philologists. *Modern Technologies and Applications of ICT in the Training Process of Teachers-Philologists. International Journal of Higher Education*. 2020. Vol.9. No.7 (Special Issue). P. 84–93.

Melnyk I., Masytska T., Holoivukh L., Kravchuk V., Polezhaieva T., Honchar K. Evaluative Lexis in Contemporary Publicistic Discourse: Lexicological and Psycholinguistic Projection. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Vol. 12. Issue 1. Spec. Issue XXVII. 2022. С. 12–19. (У співавт.). (Web of Science).

Підручники для школи:

Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2018. 208 с.

Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. Київ : Грамота, 2019. 208 с.

Глазова О. П. Українська мова: підр. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2014. 240 с.

Глазова О. П. Українська мова : підруч. для 7 класу закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., переробл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 256 с.

Глазова О. П. Українська мова : підруч. для 8 класу закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., переробл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. 256 с.

Глазова О. П. Українська мова : підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закладів. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 240 с.

Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова. 5 кл. : підруч. для закл. заг. серед. освіти. 2-ге вид., доопрац. Київ : Генеза, 2018. 208 с.

Інтернет-ресурси

Українська мова 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ : Освіта, 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>

Український правопис / НАН України. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

Ідеальний репетитор – який він та якими якостями володіє? URL: <https://vseosvita.ua/news/idealnyi-repetytor-iakyi-vin-ta-iakymy-iakostiamy-volodiie-2712.html>

Як почати працювати репетитором: секрети професії. URL: <https://uaeu.top/kariera-i-biznes/yak-pochati-pratsyuvati-repetitorom-sekreti-profesiji.html>

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/9/946/Ukrmoval.pdf>

Перелік слів з правильним наголосом до ЗНО / НМТ–2024. URL: <https://osvita.ua/test/advice/65116/>

Для нотаток

Навчально-методичне видання

Масицька Тетяна Євгенівна

Майстерня репетиторства з української мови:

навчально-методичні рекомендації
до вивчення вибіркового освітнього компонента

Друкується в авторській редакції

Формат 60x84 1/16. Обсяг 2,32 ум. друк. арк., 2,12 обл.-вид. арк.
Наклад 100 пр. Зам. 143. Виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. 38 066 936 25 49).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.